

Nagy port kavaró pénzügyi ügyek és a könyvvizsgálók valódi érintettsége avagy a könyvvizsgálat és a BIZALOM

A pénzügyi szektor ellenőrzése:

- Hatóságok
- „Magán” ellenőrzések

„Hatóságok” (bírságotlasi jogkörrel)

- Rendőrség (utólag, ha „baj van”; de közlekedésrendészet)
- Állami adóhatóság (utólag, de preventív hatása is van)
- Szakmai felügyelet (ez a leginkább preventív!)
- GVH, Fogyasztóvédelem, ...

Részlet az MNB honlapjáról

http://felugyelet.mnb.hu/topmenu/penzugyi_felugyelet

„Pénzügyi felügyelet

Az MNB ellátja pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét

- a) a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása,
- b) a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának felügyelete,
- c) az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve a pénzügyi szervezetek egyes szektorait fenyegető, nemkívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektoriális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása,
- d) a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése céljából.”

Nagy port kavaró pénzüntézeteki ügyek és a könyvvizsgálók valódi érintettsége

„Magán ellenőrzések”

- Tulajdonosok, Igazgatóság, FB
- Belső ellenőrzési rendszer (Benne a menedzsment!)
- Megbízás alapján végzett vizsgálatok
- Könyvvizsgálat
  - akik „egyedül döntenek”;
  - értik és ismerik az éves beszámolót;
  - akiknek elég a „megbízható, valós képet ad” fordulat
- ...

A könyvvizsgálat „körülményei”

Magán vagy közérdek?

Képzettség, hozzáértés, gyakorlat

- hogy rövid idő alatt sok **bizonyítékot** gyűjthessenek

BIZALOM

- döntéshozók részéről
- az „ellenőrzött” részéről
- **Nem csalás ellen való!**

Jelentés - részlet

A vezetés felelőssége az éves beszámolóért

- „A vezetés felelős az éves beszámolóért a számviteli törvényben foglaltakkal összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításoktól mentes éves beszámoló elkészítése.”

A könyvvizsgáló felelőssége

- ... „A kiválasztott eljárások, beleértve az éves beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításai kockázatainak felmérését is, a könyvvizsgáló megítélésétől függenek. A kockázatok ilyen felmérésekor a könyvvizsgáló az éves beszámoló gazdálkodó egység általi elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belső kontrollt azért mérlegeli, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzen meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a gazdálkodó egység belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt mondjon.”

ISA 240. 6. pont

„**A csalásból eredő** lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata **nagyobb, mint a hibából eredő** lényeges hibás állítások fel nem tárásának kockázata. Ez azért van így, mert a csalás magában foglalhat kifinomult és gondosan kidolgozott, a csalás elfedésére szolgáló terveket is (pl. hamisítást, az ügyletek rögzítésének szándékos elmulasztását vagy a könyvvizsgáló felé tett szándékosan téves nyilatkozatokat). **Még nehezebb lehet** az elfedésre irányuló kísérletek feltárása, **ha azok összejátszással** párosulnak. Az összejátszás miatt a könyvvizsgáló adott esetben úgy vélheti, hogy a könyvvizsgálati bizonyíték meggyőző, holott az valójában hamis. A könyvvizsgálónak a csalás feltárására irányuló képessége olyan tényezőktől függ, mint az elkövető ügyessége, a manipuláció gyakorisága és mértéke, az összejátszás mértéke, az egyes manipulált összegek relatív nagysága **és az érintett személyek beosztási szintje.**”

ISA 240. 7. pont

„Emellett nagyobb annak a kockázata, hogy a könyvvizsgáló nem tárja fel a vezetés által elkövetett csalásból származó lényeges hibás állítást, mint annak, hogy nem tárja fel a munkavállaló által elkövetett csalást, mivel a vezetés gyakran olyan helyzetben van, hogy képes közvetlenül vagy közvetve manipulálni a számviteli nyilvántartásokat, csalási szándékú pénzügyi információt mutatni be, vagy felülírni más, a munkavállalók által elkövetett hasonló csalások megelőzésére kialakított kontroll eljárásokat.”

A könyvvizsgálat „körülményei”

Magán vagy közérdek?

Képzetség, hozzáértés, gyakorlat

- hogy rövid idő alatt sok **bizonyítékot** gyűjthessenek

BIZALOM

- döntéshozók részéről
- az „ellenőrzött” részéről
- **Nem csalás ellen való!**

Mit kell tenni, ha mégis...? „egy szinttel feljebb”
vagy „vissza a megbízást”

Orvosi szűrővizsgálat (önkéntes! Germanwings)

Kollektív bűnösség / rendőrség tehet a bűnözésről?